

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00578&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00578. Аускультация сердца та вимірювання артеріального тиску у дітей

Автор: Eero Jokinen

Редактори оригінального тексту: -

Дата останнього оновлення: 2009-08-03

Аускультация сердца

- Аускультацию сердца слід проводити як прекардіально, так і між лопатками під час кожного медичного огляду дитини.
- Зверніть увагу на наступне:
  - гучність можливих шумів
  - точки максимального звучання (punctum maximum), де найкраще чути шуми
  - час серцевого шуму (сistolічний чи діастолічний?)
  - характер шумів (crescendo або decrescendo)
  - тони (вібруючий, грубий, тихо свистячий)
  - область, куди поширюється серцевий шум
- Другий серцевий тон (S2) слід вислухувати в області легенів. Спостерігайте за акцентуацією та розщепленням, чи є розщеплення постійним (патологічний; аудіо приклад ASD (atrial septal defec...]) або присутній лише під час вдиху (нормальний).
- Якщо ясний шум можна почути на спині, завжди повинні бути виконані подальші дослідження, щоб виключити коарктацію аорти (шум на лівій стороні хребта), відкрити артеріальну протоку або стеноз легеневої артерії (шум по обидві сторони).

- Щодо шумів див.: [\[настанова 00584 | Серцеві шуми у дітей\]](#).

Вимірювання артеріального тиску

Обладнання

- Артеріальний тиск фіксується звичайним стетоскопом. Доплерівським стетоскопом [\[настанова 00102 | Доплерографія як діагнос...\]](#) або осцилометричним манометром (наприклад Dinamap®), який також може використовуватись.

Коли у дітей виконувати вимірювання артеріального тиску

- Артеріальний тиск має бути вимірним:
  - у всіх дітей у віці 5–6 років і незалежно від віку у дітей з виявленими такими змінами:
    - шум другого ступеня
    - слабкий шум, який вислуховується на спині, або
    - не пальпується або пульс слабкого наповнення на стегновій артерії.

Вимірювання та інтерпретація результату

- Діти до 6-місячного віку оглядаються в положенні лежачи на спині. Старші діти повинні сидіти на колінах батьків, тому що дитина повинна бути спокійною під час вимірювання (плач підвищує артеріальний тиск).
- При вимірюванні артеріального тиску на верхній кінцівці помістіть манжету навколо плеча.
  - Проводьте аускультацию зі стетоскопом в області ліктьового згину. Якщо використовується доплерівський стетоскоп, вислуховуйте пульс на променевої артерії.
- При вимірюванні тиску на нижній кінцівці накладайте манжету навколо стегна за умови, що тиск визначається аускультацией підколінної артерії звичайним стетоскопом. Якщо використовується стетоскоп Доплера або осцилометр, розмістіть манжету навколо ноги ближче до щиколотки. Вислуховуйте пульс на задній великогомілковій артерії (a. tibialis posterior) або на тильній артерії стопи (a. dorsalis pedis).

- Зазвичай, артеріальний тиск, виміряний в нижній частині кінцівок, є, принаймні, таким же високим, як і в верхній частині руки (навіть у положенні лежачи). Коли вимірювання порівнюються, пам'ятайте, що перше значення вище, ніж наступні значення через можливу неспокійну поведінку дитини.
  - Якщо різниця в артеріальних тисках не відрізняється, виміри слід повторити пізніше.
  - Якщо тиск, виміряний на рівні щиколотки, навіть трохи нижчий за тиск на верхній кінцівці, виміряйте тиск на усіх чотирьох кінцівках.
  - Якщо середній артеріальний тиск, виміряний на нижніх кінцівках, нижчий за найвищий тиск на верхніх кінцівках більше ніж на 5 мм рт. ст., направте дитину до педіатра.
- Гіпертонія у дітей: дивись [\[Настанова L00644 | Артеріальна гіпертензія ...\]](#)

Настанови

- [Настанова 00584](#). Серцеві шуми у дітей.
- [Настанова 00102](#). Доплерографія як діагностичний метод.
- [Настанова 00644](#). Артеріальна гіпертензія у дітей.

Аудіо

- [Аудіо 00021](#). ASD (atrial septal defect) secundum.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.
Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.
Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00578   Ключ сортування: 031.008   Тип: EBM Guidelines

---

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2009-08-03

Автор(и): Eero Jokinen   Редактор(и): Tero Tikanoja   Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd
Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії
[EBM Guidelines](#)   [Paediatrics](#)   [Cardiology](#)

Ключові слова індексу
mesh: pulmonary artery stenosis   mesh: split heart sound   mesh: Aortic Coarctation   mesh: doppler stethoscope
mesh: ankle pressure   mesh: Ductus Arteriosus, Patent   mesh: Child   mesh: second heart sound   mesh: Infant
mesh: Blood Pressure Determination   mesh: Heart Auscultation   mesh: Heart Murmurs   mesh: upper extremity blood pressure
icpc-2: A31   icpc-2: A97   speciality: Cardiology   icpc-2: K25   icpc-2: K27   icpc-2: K31   speciality: Paediatrics